

Kryteria oceniania

z historii i wiedzy o społeczeństwie.

Dopuszczająca (2). Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności na poziomie wymagań koniecznych. Jego działania mają charakter przede wszystkim odtwórczy.

Pamięta:

- Wymagane programem elementarne fakty historyczne, najważniejsze postacie i pojęcia proste.
- Różnice między życiem dziś, a życiem w przeszłości.

Rozumie:

- Przyczyny najważniejszych wydarzeń i ich skutki.
- Podstawowe zasady pracy w grupie.

Potrafi:

- Lokalizować fakty w przedziale czasowym określając wiek i rok.
- Porządkować fakty w układzie chronologicznym.
- Odczytywać znaki ideograficzne na mapie.
- Znaleźć na mapie w podręczniku miejsca najważniejszych wydarzeń i faktów.
- Wyszukiwać w nim niezbędne informacje o faktach, wydarzeniach, ludziach, rzeczach.
- Wykorzystywać materiał ilustracyjny zawarty w podręczniku.
- Kojarzyć pierwszoplanowe postacie historyczne z najważniejszymi faktami.
- Przedstawić główne przyczyny i skutki najważniejszych wydarzeń.
- Opisywać, czasami z pomocą nauczyciela, ilustracje, makiety, zdarzenia historyczne, zabytki.
- Zna układ wewnętrzny podręcznika.
- Podejmuje próby, często nieudane, uzasadnienia własnego stanowiska.

Dostateczna (3). Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności na poziomie wymagań koniecznych i podstawowych.

Pamięta:

- Fakty, postacie, pojęcia proste i złożone.
- Daty wydarzeń z przeszłości, nazwy epok, ich cechy charakterystyczne.
- Podstawowe źródła wiedzy historycznej.

Rozumie:

- Proste związki czasowo-przestrzenne i przyczynowo-skutkowe.
- Znaczenie faktów, pojęć i postaci w procesie dziejowym.
- Znaczenie znaków ideograficznych na mapie.
- Wpływ przeszłości na teraźniejszość.
- Zaczyna rozumieć motywację ludzkich działań w przeszłości.

Potrafi:

- Dokonać prostych ocen wydarzeń i postaci z przeszłości.
- Stworzyć ciąg chronologiczny ze znanych faktów historycznych.
- Określić właściwie proste związki czasowo- przestrzenne i przyczynowo- skutkowe.
- Wykorzystać podstawowe źródła wiedzy historycznej na poziomie podstawowym.
- Przenieść informacje z mapy w podręczniku na mapę w atlasie historycznym i ścienną.

- Dokonać selekcji informacji zawartych w podręczniku. Wyodrębnić fakty, przyczyny i skutki, główne wątki historyczne.
- Dokonać rekonstrukcji wydarzeń historycznych w postaci planu, opisu, ustnie i pisemnie.
- Nawiązywać do wiadomości z innych dziedzin.
- Formułować pytania do analizowanego dokumentu opisowego i normatywnego.
- Zredagować notatkę pod kierunkiem nauczyciela.

Dobra (4). Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który posiadał wiadomości na poziomie wymagań: koniecznych, podstawowych i rozszerzających.

Pamięta:

- Daty początkowe i końcowe ważnych wydarzeń historycznych.
- Postacie pierwszo i drugoplanowe, pojęcia proste i złożone oraz związki i zależności zachodzące między nimi.

Rozumie:

- Związki genetyczne wydarzeń i procesów historycznych.
- Zależności zachodzące między różnymi dziedzinami życia człowieka, między przeszłością i teraźniejszością.
- Rolę człowieka w procesie dziejowym.
- Znaczenie faktów i wydarzeń.
- Pojęcia złożone, związki i zależności.
- Analogie i sprzeczności między wydarzeniami i zjawiskami.
- Teksty źródłowe oraz inne źródła poznania przeszłości.
- Różnice między przeszłością i dniem dzisiejszym oraz dynamikę przemian, jakim podlega człowiek wraz z otaczającym go światem.

Potrafi:

- Określić związki genetyczne wydarzeń i procesów historycznych.
- Przedstawić wpływ poznanych wydarzeń historycznych na teraźniejszość.
- Samodzielnie pracować z mapą, m.in. ukazać dynamikę zjawisk na podstawie analizy treści mapy: zmiany polityczne, demograficzne, gospodarcze, polityczne, terytorialne.
- Przenieść informacje z mapki w podręczniku, na mapę ścienną, w atlasie lub odwrotnie.
- Dokonać selekcji materiału źródłowego pod kierunkiem nauczyciela, dokonać jego analizy pod kątem przydatności do rekonstrukcji wydarzeń z przeszłości.
- Integrować materiał informacyjny zawarty w podręczniku i źródle.
- Konstruować własne wnioski, oceny wydarzeń, faktów, ludzi, częściowo pod kierunkiem nauczyciela.
- Porównać analogiczne zjawiska w różnych krajach, kulturach.
- Dokonać opisu wydarzeń.
- Przedstawić wybrane zagadnienia jako proces historyczny.
- Sporządzić samodzielnie notatkę w postaci planu, schematu.
- Wykorzystać informacje pozyskane na innych lekcjach.

Bardzo dobra (5). Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który w stopniu opanował materiał programowy. Uczeń ten dysponuje wiedzą i umiejętnościami ze wszystkich poziomów, od poziomu wymagań koniecznych po dopełniające.

Pamięta:

- Daty faktów, wydarzeń, zjawisk, procesów dziejowych.
- Postacie historyczne występujące w procesie poznawczym.
- Wszelkie związki występujące między zjawiskami.

Rozumie:

- Zależności między historią powszechną, historią Polski, a dziejami regionu.
- Podział źródeł historycznych.
- Wpływ dziejów powszechnych, na historię państwa i regionu.
- Rolę źródeł historycznych w poznawaniu i rekonstruowaniu przeszłości.
- Konieczność krytycznej analizy źródeł historycznych.
- Przyczyny powstawania przeciwstawnych sądów, interpretacji wydarzeń historycznych.
- Związki czasowo- przestrzenne, przyczynowo- skutkowe i genetyczne wydarzeń i procesów.

Potrafi:

- Samodzielnie selekcjonować materiał źródłowy, ilustracyjny, dokonywać jego analizy i interpretacji, ze zrozumieniem realiów epoki.
- Dostrzegać związki między wydarzeniami, zjawiskami i procesami.
- Przy pomocy nauczyciela, przeprowadzić analizę krytyczną źródła.
- Formułować sądy, wnioski, oceny oraz uzasadnienia, wykorzystując materiał pojęciowy i faktograficzny.
- Porządkować fakty chronologicznie i problemowo.
- Dokonać opisu zrekonstruowanej rzeczywistości ustnie i pisemnie.
- Hierarchizuje materiał w dłuższych i krótszych okresach.
- Operować pojęciami właściwymi danej epoce.
- Budować własny obraz przeszłości na podstawie różnych przekazów i wiedzy ogólnej.
- Wykorzystywać różne środki wiedzy historycznej: różne rodzaje map, dane statystyczne, literaturę, materiał ilustracyjny, dla podkreślenia waloru własnej wypowiedzi.
- Przygotować i zaprezentować wystąpienie o tematyce historycznej, społecznej, lub politycznej, na forum klasy, szkoły, lub społeczności lokalnej.

Ocena celująca (6). Ocenę celującą otrzymuje uczeń, którego wiadomości i umiejętności nie ograniczają się do poziomu wymagań programowych. Uczeń taki odznacza się specjalnymi zainteresowaniami humanistycznymi. Systematycznie pracuje nad pogłębianiem wiedzy historycznej we współpracy z nauczycielem. Jest aktywny na lekcjach. Wykonuje dodatkowe zadania wykraczające poza kanon zajęć obowiązkowych. Uczestniczy w zajęciach pozalekcyjnych. Interesuje się literaturą i publicystyką historyczną. Czyta książki spoza szkolnego zestawu lektur. Uczestniczy i osiąga sukcesy w szkolnych i pozaszkolnych konkursach i olimpiadach historycznych.

Uczeń:

- Bazując na zdobytej wiedzy analizuje przyczyny i następstwa znanych i poznawanych wydarzeń historycznych (zdolność zastosowania nabytych wiadomości do interpretowania nowych).
- Z łatwością dokonuje porównań epok, zjawisk, nawet odległych w czasie.
- Przedstawiane wydarzenia, zjawiska bądź procesy przedstawia w szerokim kontekście historycznym.
- Zaczyna samodzielnie, krytycznie oceniać źródła historyczne.
- Sprawnie posługuje się dostępnymi źródłami poznania historycznego: piśmiennictwem historycznym (pamiętniki, beletrystyka, publicystyka historyczna, prace popularno- naukowe, itp.).
- Pogłębia swoją wiedzę o nauce historycznej, o procedurach badawczych historii.
- Jego wypowiedzi cechuje wysoka sprawność językowa i nienaganny styl.
- Zaczyna rozumieć wpływ realiów politycznych na sposób interpretowania wydarzeń historycznych.
- Jest aktywny w społeczności lokalnej.
- Przekonany o potrzebie nieustannego pogłębiania własnej wiedzy, jej przydatności w pracy z innymi, wzbogacania swego świata duchowego.
- Wykazuje dużą niezależność w formułowaniu sądów.
- Rozwija umiejętności dyskusji; staje się moderatorem.
- Kształtuje swój pogląd na wypadki najnowsze poprzez lekturę prasy i literatury najnowszej.
- Rozumie specyficzne cechy historii najnowszej.